

11. januar 2013

Særlige problemstillinger ved revision af pengeinstitutters årsregnskaber for 2012

Til inspiration og vejledning af FSR - danske revisorer's medlemmer har FINU (foreningens Finansielle Udvalg) i dette notat belyst visse særlige problemstillinger ved revision af pengeinstitutters årsregnskaber for 2012.

Notatet skal ses som et supplement til gældende love, bekendtgørelser mv., herunder Finanstilsynets orienteringsskrivelser ("julebreve"). Formålet med notatet er alene at kommentere på udvalgte problemstillinger i forbindelse med årsafslutningen for 2012.

I notatet behandles:

1. Oplysninger i årsrapporten om usikkerheder m.v.
2. Going concern-overvejelser
3. Revisors konklusion og revisionspåtegning
4. Ny revisionsbekendtgørelse forventes fra 2013.

1. Oplysninger i årsrapporten om usikkerheder m.v.

Regnskabsreglerne stiller krav om beskrivelse af usikkerheder ved indregning og måling samt en beskrivelse af virksomhedens forventede udvikling, herunder særlige forudsætninger og usikre faktorer, samt af særlige risici, herunder forretningsmæssige og finansielle risici, som virksomheden kan påvirkes af.

Det er væsentligt, at instituttets ledelse udarbejder disse beskrivelser, så de nøje afspejler den situation, det enkelte institut befinder sig i. Beskrivelsernes omfang og detaljeringsgrad må forventes at variere fra institut til institut. Eksempelvis kan likviditets- og fundingsituationen ved refinansiering af statsgaranterede obligationer, going concern-forudsætningen i almindelighed og risikoen på kreditporteføljen være væsentlige at beskrive. Herunder bør der kommenteres på særlige brancher, hvor pengeinstituttet er særligt eksponeret, eksempelvis landbrug eller ejendomme, eller større enkeltengagementer, som instituttet er afhængig af udviklingen i.

FSR – danske revisorer
Kronprinsessegade 8
DK - 1306 København K

Telefon +45 3393 9191
fsr@fsr.dk
www.fsr.dk

CVR. 55 09 72 16
Danske Bank
Reg. 9541
Konto nr. 2500102295

For mange pengeinstitutter bør det overvejes at inkludere en redegørelse for basiskapitalens sammensætning og instituttets solvensmæssige overdækning i kr. (forskellen mellem den aktuelle basiskapital og det individuelle solvensbehov), da dette i nogle situationer kan medvirke til at øge regnskabslæsers forståelse for instituttets økonomiske situation. Da det individuelle solvensbehov ikke lader sig revidere, bør en sådan redegørelse fremgå af ledelsesberetningen. Der bør endvidere medtages en beskrivelse af den forventede indvirkning af Basel 3 / CRD 4, herunder eksempelvis indvirkningen på virksomhedens solvensmæssige overdækning og i tilfælde af underdækning, hvilke initiativer instituttet vil foretage i den forbindelse.

Væsentlige forudsætninger, usikkerheder m.v., som er beskrevet i ledelsesberetningen, skal gengives i noterne og således underlægges revision. Det anbefales, at disse forhold beskrives samlet i én note. Følgende forhold bør gengives både i ledelsesberetning og i noterne, når de er væsentlige for forståelsen af regnskab:

- Forudsætninger for og usikkerheder vedrørende going concern, herunder risikoen for manglende opfyldelse af krav til kapital og likviditet
- Usikkerheder ved indregning og måling, herunder særligt udlån og garantier
- Usædvanlige forhold i årsrapporten
- Eventuelle væsentlige begivenheder efter balancedagen.

2. Going concern-overvejelser

Instituttets ledelse skal dokumentere, at årsrapporten med rimelighed kan aflægges med fortsat drift for øje. Ledelsens stillingtagen til going concern-forudsætningen skal dække en periode på mindst 12 måneder fra balancedagen. Revisor skal i forbindelse med revisionen vurdere ledelsens dokumentation for virksomhedens evne til at fortsætte driften.

Revisor skal som led i vurderingen af going concern gennemgå forventningerne under hensyntagen til instituttets strategi og realistiske handlemuligheder. Revisor skal endvidere vurdere dokumentationen for, at det er sandsynligt, at instituttet vil have tilstrækkelig likviditet og finansiering.

Ligeledes skal ledelsen og revisor vurdere risikoen for, at Finanstilsynet kan fastsætte et højere solvenskrav end det af instituttet fastsatte individuelle solvens-

behov. Afhængig af risikoen herfor må revisor fastlægge omfanget af det arbejde, der skal danne baggrund for revisors risikovurdering. I den forbindelse er det væsentligt, at der også tages højde for Finanstilsynets nylige præciseringer vedrørende de fremtidige krav til opgørelse af individuel solvens i relation til anvendelse af metoder og forudsætninger.

Side 3

3. Revisors konklusion

På basis af den udførte revision skal revisor vurdere, hvorvidt årsregnskabet giver et retvisende billede i overensstemmelse med de relevante regnskabsregler, samt vurdere, hvorvidt oplysningerne i ledelsesberetningen er i overensstemmelse med årsregnskabet. Revisor skal herunder vurdere, hvorvidt pengeinstituttet i årsrapporten har givet tilstrækkelige oplysninger om pengeinstituttets risici, samt om den fremlagte dokumentation understøtter, at det er relevant at benytte going concern-forudsætningen.

For visse pengeinstitutter kan beskrivelsen af de i afsnit 1 nævnte forhold være af afgørende betydning for regnskabslæsers vurdering af årsregnskabet, og revisor skal i så fald henvise til denne beskrivelse i en supplerende oplysning i revisionspåtegningen, jf. ISA 706.

I helt særlige tilfælde, hvor det efter revisors opfattelse ikke er godtgjort, at going concern-forudsætningen kan anvendes, eller der mangler oplysninger i årsregnskabet om risici og usikkerheder mv. for at give et retvisende billede, herunder vedrørende måling af udlån m.v. samt going concern, skal revisor tage forbehold i revisionspåtegningen på årsregnskabet. Endvidere skal revisor vurdere sin eventuelle rapporteringsforpligtelse over for Finanstilsynet i henhold til lov om finansiel virksomhed.

Den aktuelle økonomiske situation giver særlige udfordringer for såvel ledelse som revisor i relation til aflæggelsen henholdsvis revisionen af årsregnskaberne. Under forhold som de nuværende skal revisor i særlig grad udvise professionel skepsis og forholde sig kritisk til ledelsens regnskabsmæssige skøn. Gennem en rettidig og konstruktiv dialog med ledelsen om disse forhold opnås sædvanligvis den bedste løsning.

4. Ny revisionsbekendtgørelse forventes fra 2013

Finanstilsynet har med input fra FSR - danske revisorer og Foreningen af Interne Revisorer (IIA) gennem nogen tid arbejdet med en opdatering af revisionsbe-

kendtgørelsen for finansielle virksomheder. Det er forventningen, at en ny bekendtgørelse vil træde i kraft for 2013.

Side 4

Et nyt element i bekendtgørelsen forventes at være et bilag, hvor der stilles en lang række minimumskrav til revisors arbejdshandlinger som grundlag for de særlige oplysninger, bekræftelser og erklæringer, der skal afgives i revisionsprotokollen.

Ud fra det foreliggende udkast vurderes disse minimumskrav at indebære en vis udvidelse af revisors arbejde i forhold til i dag.